

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Írásokat nem adunk vissza.

Műtárhelyen minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden sor után
2 fill. Petőfi betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmenték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedezmény.

Zeppelinek

készülnek, hatalmas nagy kormá-
nyozható léghajók, amelyek a ten-
geralatti kereskedelmi hajókkal
megkezdik Németország áruszállí-
tását és megtörik az angolok
oly fenn hirdetett tengeri blo-
kádját. Szóval a háboru egy újabb
fázisához értünk, amikor a tech-
nikai felkészültség lép harcba,
hogy hatalmas csapást mérjen el-
bizakodott ellenfeleinkre és vég-
legesen eldöntse a háborut a mi
javunkra. Újabb erővel lángolt te-
hát fel a harci tűz.

Rövidesen azonban — talán nem
is nagyon sokára — elalszik a
tűz, elhalkul a vihar és berepül
fehér szárnyakon a világot a meg-
váltó szó, a béke. És bár nem
tudhatja senki, mikor jön el a
vágyott óra, készülni kell rá,
gondolkozni kell róla, dolgozni
kell nagy előkészítéseken, nehogy
meglepetésszerűen találjon. Ellen-
ségek megpróbálják majd a bé-
ke nyugalmas idejében, amit fegy-
verrel hasztalan akartak, gazda-
sági életünk megtörését.

Újabb látunk okosabb és
helyesebb irányt a magyar köz-
gazdasági életben. Vállalkozási
tervekről tárgyalnak, régi vállal-
kozások kiterjesztik érdekeltse-
güket, a vidéki élet emporumai
kezdenek jelentékeny bázisok
lenni új közgazdasági alakulások
tervezésénél. Erőt, akaratot, mun-
kát produktív célokra kell tömörí-
teni, a magyar kereskedelem és
ipar testét kell erősíteni. A pénz
ömljön ki titkos gyűjtőhelyeiről
és vigyen friss vérkeringést a há-
boru által végkép megnyomorított
polgári iparba és kereskedelembé.

Rengeteg károkat okozott a
háboru a világnak, de tanulságai
kincseket érnek, ha megértjük
és követjük azokat. Hadseregek,
várák és ágyúk tömegeit a mö-
göttes ország rész erős, egészsé-
ges gazdasági életének kell táplá-
lni, mert ez adja meg az ellen-
állás szívósságát és a támadás
lendülő képességét.

Erdeklődéssel nézünk a tőkében
megerősödött pénzintézetek felé,
megértjük-e az új idők szavát és
bele tudnak-e illeszkedni azokra
az irányokba, amiket az eljövén-
dő új korszak nemzeti és gazda-
sági szempontból rendel. Új világ-
nézetnek, új eszméknek, a gazda-
sági fejlődés iránti nagyobb igyek-
vésnek kell fészket verni minden
térben, hogy felvehessük a har-
cot a háborut követő nagy gaz-
dasági versenyben, hogy el ne
sorradjunk, el ne pusztuljunk
tehetetlenül azok mellett, akik
megértik a közeledő új korszak
intését.

Ad vocem tradíciók.

Indokolt lett volna-e a pataki főiskola áthelyezése?

— jul. 22

A sárospataki kérdéssel kapeso-
latban unos untalan halottuk emle-
getni a tradíciókat. Régi dolog, hogy
ahol a gondolat hiányzik, még min-
dig vannak szavak, amelyek védő
sáncokat kínálnak az ideig óráig
tartó disputára. Nem merjük állítani,
hogy egyetlen igazi tradícióra történt
volna hivatkozás, amely gondolkodóba
ejthette volna azokat, akik a főiskola
életbevágó érdekeit tartva szem előtt
a két akadémia megmentésén és fel-
virágoztatásán fáradoztak.

Mik is hát azok a pataki tradi-
ciók valójukban? Talán a tógátus
diákok, vagy Krudy Gyula esőkakala-
pos ütött kopott alakjai, vagy a ti-
zenhat micsoda, avagy a „négy fráter
négy” vagy talán a csapáros diá-
kok, akik a főiskola termését mérték,
egyben a mérsárszékekkel, ahol a vágó-
marhat detailizáltak. Vagy talán Bos-
nyákné, aki „hajdan híres kofa volt
a Nagyportában”, ahogy Szemere Mik-
lós megénekelte vala. Avagy Ölschle-
ger a postás és annak Sancho Pau-
zaja Krámer Márton, vagy a paradí-
csom és fazekas sorok, Trója, a Kongó
— a hajdani tulsufolt diák kaszár-
nyák! Mindezekhez fűződnek a régi
diákélet vidám nyomorúságai, a gyal-
ogszerrel országolós lenesisek, a le-
gátusok dárdaikkal, — köztük Bati,
akit nem lehetett székere ültetni, mi-
vel „sietett.” Vonzó tarkabarkaságok
voltak ezek, amelyekből a Jókai va-
rázsiatos tolla kedves korrajzokat
örökített meg, de bizonyos, hogy tra-
dícióknak nem voltak vehető. Else-
perte őket a haladó, sőt rohanó idő s
ma gyorsvonattal jönnek-mennek már
a diákok és bizony a „Kongóba” ba-
jos volna bekvártélyozni őket, a tógát
is megmosolyognak s aligha vennék
a hátukra a pintlit. A „Pityergő” is
megszűnt amolyan pataki „ponte dei
Sospiri” lenni, aminő a velencei doge
palota komor függeléke volt s ma a
pityergőről már csak mi öregek tud-
juk, hogy volt.

Ami elmulhatik, az nem tradíció,
az csak fejlődési fázis, amelyet má-
ról holnapra emészt el a körülhetet-
len mulandóság.

Amiket e fajta tradícióknak tar-
tanak, azok köztösek az egész világon.
Heidelberg, Pisa, Salamanca, Debre-
czen, Nagyenyed, Sárospatak ékesked-
ugyanazon csintalanokodással ékesked-
tek, vagy kellemetlenkedtek a letűnt
századokban, mivelhogy a virgone-
ságnak semmi köze a geográfiahoz és
bizony a komor éjszakai germán diák-
bizony a komor éjszakai germán diák-
korában agy cseppet se enged a to-
korán vagy kasztíliai kortársának, leg-
feljebb a temperamentum lüktetésé-
nek a tempója változik. Innét van,
hogy a régi diáksínek mindenütt
megismétlődtek, amerre csak bajzos
korba nőtt diákok verődtek össze tö-
megbe.

Más a tradíció!

Szellemi és erkölcsi energiák le-
szűrdése nélkül ninesennek valódi
hagyományok. A duhajkodás, a re-
verendára emlékeztető tóga, majd a
lehetetlen formájú papkalapok, a Ka-
rakán darabosság csak tünetek, alka-

lomadtán a belső meggyőződés külső
jelei, de nem hagyományok.

Hagyományról csak a magyar
kalvinizmussal szemben beszélhetünk,
de amelyhez Sárospataknak édes ke-
vés köze van, miután azok min-
denütt kifejlődtek, ahol „Schola fun-
dálta” vala.

Amit „pataki hagyományok” alatt
emlegetnek, azok a magyar fajt fa-
natizáló kalvinizmus hagyományai. A
dac, a szívós és törhetetlen bizo-
nyult ellentállás a hispánizált kato-
licizmus és zsarnoki bécsi uralom el-
len. A nagy célokhoz méltó erkölcsi
erők kialakítója volt a magyar kalvi-
nizmus, fajunk életosztóncé incarnáló-
dott általa. Innét van, hogy népünk
„magyar vallás”-nak nevezi a kálvi-
nista vallást. És bizony igaza van.
Ha a tizenhatodik században erőt ve-
het a magyarságon a Jezsuitizmus,
ma aligha nem a halódás melanco-
liája borul reánk. A magyar kalviniz-
mus hévvel lát a tanításhoz, mivel
principiuma a hitnek az értelemben
is világot gyújtani.

Ösztönszerűleg érzi, hogy csak
több tudással s a tudásáda nagyobb
sullal gyűrheti le a tömegsuggerio
és a mirakulosus obskurantia által
fanatizált ellenségét. Innét van azon
kor nagy áldozatkészsége a „scholák”
alapítása és fenntartása iránt. De in-
nét a törekvés is a szabadabb szel-
lem, az önvalló vizsgálódás uttorése
iránt.

Hazánk kálvinista főiskolái vál-
lvetve tanítanak lázas sietéssel, hogy
a gyülekezeteiket, a obskurus baboná-
tól mentesíteni, a hamis tekintély bál-
bányozásának igájából kiszabadítani
alkalmas papokkal láthassák el.

A komoly tanulás sok fegyelmet
kiván. Erős egyéniségek csak az erős
önfegyelmelés lelki dresszuráján ke-
resztül fejleszthetők. Innét volt a da-
rabosságig menő szokimondás, mint-
egy elrettentőjeül a léhaságnak és
főleg a hipokrizisnek. A kálvinista
iskolák többet kívántak és főleg na-
gyobb súlyt helyeztek a férfias érte-
lem és jellem fejlesztésére, mint a
más felekezetteliek azon korban. In-
nét volt aztán a dacosságba átesapó
önérzet, olykor hibás önérzeti tul-
tengéssel is párosulva. Amde generá-
ciónkat nevelt képzett hite és faja
igazaiért a vértanuságra is.

A kálvinista magyarság kitűnt
értelmesebb, rendszeretöb, köteles-
ségűdöb, józanabb életüségé által
a más vallásuk kivált, amely különb-
ség ma sem enyészett el. Mária Te-
réziát, aki erőszakosan katholicistát,
figyelmeztette egyik generálisa, hogy
ha kálvinista nem lenne a katonasá-
nál, csupa analfabétákból állana a
magyar legénység s még káplárt se
lehetne belőlük formálni.

Nem véletlen, hogy legnagyobb
íróink, legnagyobb államférfiaink, tu-
dósaink, gondolkozóink, sőt hadvezé-
reink is tulnyomó részben protestán-
sok voltak.

Ismételjük: a nagy célok szolgál-
latára alkalmas férfias erély, bátor-
ság és törhetlen akaraterő — protes-
táns hagyományok, anélkül, hogy
helyhez kötöttek lettek volna.

Rámutatunk legközelebb arra,
hogy ezeket a hagyományokat meny-
nyiben respektálják azok, akik ma a
„régi tradíciók” hívei.

Dr. Kossuth János.

Háborus jótékonyág.

A társadalom áldozatkészsége

— jul. 22

A háboru sok nehéz gondot okoz
az államnak és társadalomnak egy-
aránt. Ezernyi sajtó seb vár gyógyí-
tásra, milliónyi fájdalom enyhítésre,
kenyerkeresőjüket vesztett árvák és
özvegyek éhsége csillapításra. A hu-
manizmus, az egymáson való segítség
most állja ki tűzpróbáját, amikor künn
a harctéren patakokban ömlik a vér
és bent az ország belsejében lelket-
len gonosztevők üzérkedése teszi ugy-
szólván lehetetlenné a megélhetést.

Az állam mindjárt a háboru kez-
detén megtette kötelességét. Segítség-
gére sietett azoknak, akiknek kenyér-
keresőjét harcba szőlította a haza vé-
delme. Pénzbeli támogatást nyújtott
minden szükségét szenvedőnek, hogy
biztosítsa részükre a mindennapi be-
tevé falatot.

De az állam erőforrásai is vége-
sek és ha segítséget is nyújt a nyo-
morgóknak, határt kell szabnia az
áldozatkészségnek. Kenyeret, hajlékot
ad, de az árvák, az elhagyottak fel-
ruházását már a társadalomra kell
hagynia. A könyek egy részét azok-
nak kell felszárítani, akik legbecse-
sebb értéküket: az életet nem teszik
kockára és akiknek ez otthon nyu-
gódit kényelmét nem kell feláldozni.

Készséggel ismerjük el, hogy a
társadalom a háboru eddigi két esz-
tendejében megtette kötelességét. Tel-
jes tudatában azoknak a szent köte-
lességeknek, amelyeket az állam át-
hárított rájuk, sietve igyekeztek eny-
híteni a háboru okozta ezernyi fájd-
dalmon. Segítő bizottságok alakultak
szerte az országban, melyek célul tűz-
ték maguk elé, hogy a lehetőség sze-
rint pótolják a hazájáért egészségét,
testi épességét, életét áldozó kenyér-
keresőket.

E társadalmi akció élére az or-
szág legkiválóbb, legelsőbb asszonyai
állottak. Ősi, történelmi nevek viselői
adtak lelket a humanizmus, a test-
véri együttérzés, az egymás iránti
szeretet jegyében megindult mozgal-
maknak és kényelemhez szokott ke-
zek nyújtottak elsőként segítséget a
szükséget szenvedőknek.

Hasábokat tudnánk írni a hábo-
rus jótékonyág ezernyi gyönyörűsé-
gesen szép eseteiről. Kötetekre rugna
a névsora azoknak, akik embertársaik
segítésében fejtenek ki fáradhatatlan
tevékenységet. Nem célunk, hogy
történetet írjunk, hogy sorra felsoroi-
juk mindazt a szépet, emberbaráti,
amit a háboru borzalma váltott ki a
nemes asszonyi lelkekből. De tollunk
alá kívánczik ez a néhány sor abból
az alkalomból, hogy bepillantottunk
a br. Sennyei Gézáné vezetése alatt
álló sátoraljaújhelyvidéki segélyző-
bizottság működésébe.

Az asszonyi lélek melege, meg-
értése, fájdalom iránti fogékonysága
kellett ahhoz, hogy testet nyerve
mindaz a cselekedet, amely nyugal-
mat, békét, megelégedettséget terem-
tett a sátoraljaújhelyi körjegyzőség

körletébe tartozó községekben. Ezen a vidéken nem ültetett orgiát a nyomor, nem sajtolt könyeket a nélkülözés. Báró Sennyey Gézáé áldást osztó keze mindennek útját szegte. Téli hóban, fagyban épügy, mint a legnagyobb kánikula idején sorra járta a községeket ez anyagi szívü mágnás asszony, hogy felszárítsa a könynyeket, enyhítse a fájdalmakat, csilapítsa az éhséget, felruházzon, ápoljon, vigasztaljon, ahol erre szükség volt. Egyetlen buzditó szava nyomán százak gyültek egybe, egyetlen intése a segítő kezek tömege nyult enyhítésre, ápolásra. — A Nagy Albert körjegyző nyilvántartásai beszédes bizonyítékai annak a hatalmas munkának, amelynek megteremtője, lelke, irányítója br. Sennyey Gézáé.

Es ilyen beszédes bizonyítékok százával vannak az ország minden részében. Vessünk például egy pillantást a mezőlaborezi Vörös Kereszt egylet működésére. A vármegye e legexponáltabb helyén, ahol — különösen az orosz invázió alkalmával — a sebesültek ezrei fordultak meg, példátlan lelkesedéssel, áldozatkészséggel álltak munkába a magyar asszonyok és dr. gróf Hoyos Viktorné vezetése alatt éjt-napot egybevetve fáradhatatlanul ápolták a haretéren megsebesült hőseinket. Most pedig, amikor kevésbé exponált sága folytán Mezőlaborez vidékén is kevesebb az ápolásra szorult sebesült; a Vörös Kereszt anyagi erejének emelésében fejt ki fáradhatatlan tevékenységet a nemeslelkü grófné. A legutóbbi Vörös Kereszt nap gyűjtési eredménye is az ó szorgos munkájának a gyümölcse. Az az 1131 korona 40 fillér, amely a Péter Pál napi gyűjtésből a Vörös Keresztnek jutott, a grófné kérésavára adódott egybe.

Az emberi szenvedés iránt legfogékonyabb asszonyi lelkek csudát műveltek országszerte. Örömmel, büszkeséggel hirdetik, hogy a magyarság mindenkifelett álló nagysága nemcsak a haretéren vérzivatarok közben, de itthon a jótékony társadalmi segítség terén is ragyogó tündökléssel állja meg a helyét. Es meg fogja állani mindaddig, amíg ellenségeink ránk kényszerítik a háboru rettenetes borzalma.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Az oroszok támadása

összeomlott.

Budapest, jul. 21.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszintér.

Bukovinában a Capul-magaslaton az oroszok újabb előretöréseit vertük vissza.

A Prislop-nyeregűtől északra fekvő magaslatokat megtisztítottuk.

Tartarovnál a harok folynak. Jamnanál, Delatyntól dél-nyugatra az oroszok több támadása omlott össze.

A Lipa-torkolat szögében az ellenség több napon át tartós tüzéségi előkészítés után támadott. Verdenen túl feltartoztatuk az előretörését, azonban újabb a fenyegető átkarolás elől, előrekiugró állásunkat Berestecko vidékére vettük vissza. Odább északra nincs változás.

Délkeleti hadszintér.

Ujabb esemény nem történt.

Olasz hadszintér.

A Boroala-szorostól keletre

fekvő hadállásaink állandóan nehéz tüzéségi tűz alatt állanak. Nagy olasz haderőt, amely ezen a szakaszon a köd leple alatt megközelítette harcvonalainkat, nagy veszteségekkel vertük vissza.

• A Fleimstál harcvonalon az olasz tüzéség tüzelését szembe-tűnő módon fokozza. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A katonaság ki akarja éheztetni a várost?

Szigoru vizsgálatot kérünk a tulkapások ellen.

— jul. 22.

Ugy látszik, hogy Ujhelyt tervszerűen meg akarják fosztani minden piaci terméktől. A pataki járásból semmiféle élelmiszert nem szabad szállítani az ujhelyi piacra és ami kevés élelmiszert szállítanak be hozzánk a sátoraljaujhelyi és bodrogközi járárok szomszédos községeiből, azt a katonák rekvirálják el előlünk a piacról.

Egyik utóbbi számunkban már szóváltottuk, hogy hetivásárok alkalmával katonák lepik el a piacot és összevásárolnak mindent, ha kell erőszakkal is. Azt hittük, hogy irásunk nyomán a katonai parancsnokságok eltiltják katonáikat e semmivel sem indokolható vásárlásoktól. Ehelyett arról kellett meggyőződnünk, hogy a most lefolyt héten még féktelenebbül tombolt a piacon a katonai vásárlás, sőt megrendelésre beszállított árukat is elvettek erőszakkal.

Szombaton az esti órákban történt, hogy egy cigándi gazda egy szekér burgonyát szállított be a városba előzetes megrendelésre. A város határában a helybeli cs. és kir. állomásparancsnokság emberei feltartóztatták a szekert és követelték a gazdától, hogy a burgonyát azonnal adja át nekik. Hiába mutatta fel a gazda a megrendelő leveleket, melyek azt bizonyították, hogy a szekéren levő burgonya egy törvényszéki bírósé és más megrendelőké, a katonák nem tágitottak, felültek a szekerre, behajtottak a „Magyar Király” udvarára és ott az egész burgonyát lefoglalták az orosz fogoly munkásosztag részére.

Ez történt szombaton és a pénteki hetivásáron már újból lefoglaltak ugyancsak a cs. és kir. állomásparancsnokság emberei az orosz fogoly munkásosztag részére egy szekér burgonyát és csak a csendőrség erélyes közbelépésének köszönhető, hogy a burgonya kétharmadrészét meglehetősen menteni a közönségnek.

A rendőrök jelentései szerint a pénteki hetivásárra beszállított mintegy nyolc szekér burgonyából négyet a katonák foglaltak le maguknak.

Tebát 8 szekér burgonyából a katonák csak négyet engednek át 20000 lélek egy heti élelmezésére és négyet elvesznek erőszakkal néhány főnyi katona és fogoly. Es teszik ezt akkor, mikor a város közönsége valóságga éhezik, amikor egyre redukálták a hetivásárok számát, amikor szükség sines rá, amikor — és ez a legfontosabb — joguk sines hozzá.

De bizonyítunk. Az összes itt állomásozó katonai hatóságok és katonai intézmények ellátásáról a katonai közétkezési bizottság gondoskodik. Ez a közétkezési bizottság — amelynek vezetője Darvas őrnagy — ide-

genből szerzi be waggonszámra az élelmiszereket és a piaci árán sokkalta olesóbban bocsátja rendelkezésére a katonaságnak és katonai intézményeknek. Feltéve azonban, hogy nem volna ez a közétkezési bizottság, nem e tudja a katonaság a vidéken beszerezni szükségletét? Miért kell a hetivásárra beszállított élelmicikkeket jogtalanul elvenni? Es főleg milyen jogan veszik el a magánosok részére megrendelésre beszállított élelmicikkeket?

Mi becsüljük katonáinkat. Megteszünk értök mindent. Odaadjuk számukra, amit nélkülözni tudunk, de nem vagyunk hajlandók eltérni, hogy jogtalan hatalmi tulkapásból kiéheztessenek minket.

Es nem tűrhetik ezt a hatóságok sem.

Eddig kértünk, könyörgtünk a katonaságnak, hogy hagyja meg nekünk a betevő falatot. Most már követeljük, hogy vessen véget a már tarthatatlanná vált állapotoknak. Eddig szép szóval esedeztünk a piaci állapotok megvizsgálásáért, most már követeljük a legszigorubb vizsgálatot és követeljük, hogy ez irásunkat a helyi katonai hatóságok haladéktalanul terjesszék felettes parancsnokságaik elé.

Amig a legkisebb remény is volt arra, hogy a nagyközönség és a katonaság közti békét fenntarthatjuk, a nélkül hogy a közönséget az éhínségnek tegyük ki, — hallgattunk. Most azonban már kötelességünk beszélni. Kötelességünk a nyilvánosság erejével felvenni a harcot a katonaság tulkapásai ellen. Nem vagyunk kajlandók szó nélkül nézni, hogy a katonák kényelemszeretete miatt az egész város éhezzen.

Liar.

Felmentette

Róth Dávidot a tábla.

Üldözzük az élelmiszertihiénákat.

— jul. 22.

Néhány héttel ezelőtt városszerte a szenzáció erejével hatott az a törvényszéki ítélet, amely Róth Dávid galíciai kereskedőt hat havi fogház és 2000 korona pénzbüntetéssel, Hammermann Lázár sátoraljaujhelyi kereskedőt 2 havi fogház és 200 korona pénzbüntetéssel sújtotta árdragításáért. Annak idején mi is hirt ádtunk az ítéletről és — a közhangulatnak és saját meggyőződésünknek megfelelőleg — kommentáltuk is a törvényszék büntető határozatát.

Az ítélet ellen mindkét vádlott felebbezéssel élt és így híffón a kassai kir. ítéletábla is foglalkozott az ügygyel. Az ítéletábla ítélete újabb szenzáció erejével hatott, amennyiben a törvényszék ítéletét feloldva úgy Róth Dávidot,

mint Hammermann Lázárt felmentette az ellenök emelt vád alól.

Az ez ügyben végső fokon ítélezni hivatott fórum tehát úgy találta, hogy sem Róth Dávid, sem Hammermann Lázár nem követett el árdragítást akkor, amikor tizenkét métermázsza szappant vásároltak. Es mi szívesen visszük a nyilvánosság elé Róth Dávidék ártatlanságát megállapító ítélet híret, mintegy rehabilitációnak a tábla ítélete szerint most már ártatlan embereknek.

A sajtónak hivatása, hogy pelengére állítson mindent, ami a tisztességbe, a becsületbe vágó. Kötelességet teljesítettünk tehát, amikor a nyilvánossággal közöltük azt az elsőfoku ítéletet, amely a bűnök egyik legundokabbikát sütötte rá két kereskedőre. Es kötelességet teljesítettünk most is, amikor a rehabilitáló ítéletet adjuk közre, hogy letöröljük a hatalmas bün bélyegét azokról, akiket a független magyar bíróság jogerős ítélettel ártatlannak mondott.

Ez esettel kapcsolatban azonban nem hallgathatunk el egy-két megjegyző szót, amely szinte követelések kívánkozik tollunk alá. Róth Dávid és társának felmentése csak azt jelentheti, hogy az elbírát eset nem képez árdragítást. De nem jelentheti azt, hogy most már meg kell állnunk azon az uton, amely az árdragítók üldözését célozta. Mert ha Róth Dávidék ártatlanok is, tömegesen vannak olyanok, akik a mai nehéz gazdasági helyzetet uszoráskodásra használják fel.

Piaci állapotaink bizonyítják, hogy lelketlen élelmiszert hiénák hálózzák be vidékünket, akik nem törődve azal, hogy embertársaikat éhezetik ki, a leggonoszabb rafineriával igyekeznek kizsebelni mindannyiunkat.

A rendőrségnek a felmentő ítélet után még fokozottabb erőmegecsítéssel — de egyben körültekintőbben is — kell üldözni az árdragítókat. Minden rendelkezésre álló eszköz fel kell használni, hogy hurokra kerítsék azokat, akik lelketlen gonoszsággal a mások nyomorát esengő aranyra váltják.

Módot kell találni arra, hogy a bíróság kezére kerüljenek az igazi élelmiszertihiénák. Lehetővé kell tenni, hogy az igazságszolgáltatás és a társadalom megvető ítélete rásüsse a gonoszság bélyegét az árdragítókra. Mert hogy vannak ilyenek, azt tudjuk, érezzük mindannyian.

Liszthány

és kenyérinség.

Mit csinál a Haditermény?

— jul. 22.

Hetek óta egyóbról sem panaszkodnak az emberek, mint a liszthányról. Ez ma a legaktuálisabb — és ösmerjük el — a legszomorubb téma. Ha hus, vagy egyéb élelmiszertnek vagyunk híján, még csak kibírjuk valahogy, de ha kenyérünk nincs, az már fájdalmasan érint mindnyájunkat. A kenyér a legnélkülözhetetlenebb táplálék és egy idő óta valóságga inséget szenved benne a város közönsége.

Es ez a kenyérinség néhány napja odáig fokozódott, hogy sok családnak egyetlen falat kenyere sines Eddig még valahogy eltengődött mindenki, mert ha neki nem is volt, de a szomszédjától tudott szerezeni egy kevés lisztet, amelylyel nagy nyomorúsággal san ideig-óráig eltengődhetett. Most azonban arra a pontra jutottunk, hogy teljesen kifogyott a privát háztartásokban is a lisztkészlet és a legm-

dosabb családok hány deka lisztet. Valóságga a helyzet a város és egyéb élelmisduaknak telik. mon a kesergőnek sokan olydésükben dühögondoskodni.

Pedig nincs a hatóságot okhiányért. A h elkövetett máha csak a piltitására is. A Kálmán h. pójárt Budapestrezen a városnahiábválónak mény részvényi listet adkösebb igényeség volna.

Csütörtözött egyezt egykodka a ség és r küll áll

Nem tutenetes állapországban el méltatlankod tudjuk — a nélkül fogadkényszerített öntudatosság a legszükséhadviselés érminden méltá, hogy ell dékával kell erre nincs s

Az orsz let van abh vartalanul t hiba a Hadit ban kereset ban vezete képtelen az tását zavarterszerúség való tájéko kenyérinség

Amde vállalkozás lesek éhez dot a liszt a Haditer hogy a me rendelkezé illető részt

A vá gára háru ményeket lehet, mer tagja Bud ruságos h gitségét k az ország zettségre

H hiába a lét e menyoz pozitív rágódó ereske egy b azok

Julius 22.

akkor menjetek — a fenébe. Ime Romeo és Julia, vagy Mária és Cosette, de akikre a balkon, vagy a rózsafakasztó esthajnali jelenet után a Biharom esendes boldogsága vár. Édes jutalma a lélek nemes-ségének, az örök hűségnek. A csendes tanya fölött pedig, amely most előlegezi a menyországot, szinte hallani véljük a csintalan Cupido szárnyasattogását, pufók arcoeskáját elégtelt mosoly deríti fel — egy igazi sikere fölött való örömben.

— **Házasság.** Br. Sennyei István f. hó 19-én esküdtött örök hűséget Sátoraljai helyben néhai kupisinszki Horváth József leányának, kupisinszki Horváth Margitának. A fiatal pár az esküvő után a biharomi birtokára utazott.

— **Áthelyezés.** Dr. Nagy Béla sátoraljai helyi törvényszéki bírót saját kérelmére a nagyváradai törvényszékhez helyezték át.

— **Szaporodott a Péter Pál napi gyűjtés eredménye.** Gróf Széchenyi Ernőné a Hagyvidéki kirendeltség által gyűjtött 1200 koronát városunk polgármesteréhez juttatta oly célból, hogy azt a Vörös Kereszt javára tartott Péter Pál napi gyűjtéshez csatolja.

— **Ad vocem tradiciók** címmel cikksorozatot kezdett mai számunkban Dr. Kossuth János. Ha a cikkben foglaltak nem is fedik mindenben a mi álláspontunkat, közreadjuk azt már csak azért is, hogy hozzájáruljunk a sárospataki főiskola áthelyezése ügyében még ma is folyó vitákban az eszmék tisztázásához.

25 év nagyon hosszú idő az ember életében. És különösen hosszú, ha azt a köz szolgálatában kell eltölteni. Mások csendes, békés időkben zajos ünnepléssel adják tudtára országvilágnak, ha valaki 25 évet töltött becsületes közszolgálatban. Ma azonban, amikor véres események tartanak lekötve minden érdeklődést az ilyen jubileumok a legnagyobb csendben folynak le. Tegnap is volt egy ilyen jubileum. De bármennyire maguk közt intézték is el a városi tisztviselők Friss Heiman rendőrfelügyelő és tüzoltóparancsnok 25 éves tüzoltó szolgálatának ünneplését, mégis részt kérünk belőle. Mi, akik állandó figyelemmel kísértük azt a becsületesen önfeláldozó, életveszélyes munkát, amit Friss Heiman a város tűzbiztonsága érdekében kifejtett, nem mehetünk el hangtalanul az ő jubileuma mellett. Hangot kell adnunk a nyilvánosság nevében a közérzelemnek és — ha egyebet nem is adhatunk neki — át kell nyujtunk számára a közműködést állandóan figyelő nyilvánosság szerető elismerését és háláját.

— **Kérem Ujhely város közönségéhez.** A Sárospataki Ötalmazó Liga sátoraljai helyi fiókja a múlt hónapban megalakulván, azzal a kérés-sel fordulok a város közönségéhez, hogy mindenki, aki a magyar nemzeti kultúra ügyét szolgálja kötelességének ismeri, lépjen be a Liga tagjai közé. A sárospataki főiskola át-jelvezésének nagy hullámokat vert ügye a napirendről levétetvén, az iskola más uton való boldogulásának biztosítását minden magyar — főként minden zempléni — embernek, tehet-minden zempléni, vállalnia kell. A SOL ségéhez képest, vállalnia kell. A SOL állésházy nyomdában és Szabó Pál könyvkereskedésében aláírható A tag-sági díjak inkasszállása s nyilvános nyugtázása iránt később fog intézkedést tétetni. Sátoraljai helyi, 1916. júli-18. Farkas Andor, a SOL helyi fiók-jának ügyvezető alelnöke.

— **A homonnai postaltovajok a bíróság előtt.** Megirtuk annak idején, hogy a homonnai vasuti állomáson 1914. március havában nagy lopásnak

jöttek nyomára. A budapesti 4. számú postahivatal „Gróf Dégenfeld féle erdőipar Szinna” címre feladott egy összesen 6000 koronát tartalmazó kézcseomagot, mely csomag postai kezelés közben a homonnai pályaudvaron eltűnt. Magát a lopási esetet bővebben ismertettük annak idején, a tettesek személye s a lopás elkövetésének részletei csak a ma megtartott főtárgyaláson váltak ismeretessé. A homonnai csendőrség hosszas nyomozás után a tetteseket Molnár István, Behun Mihály és Jacsilla Péter vasuti munkások személyében kinyomozta. A lopás úgy történt, hogy Molnár István barkói lakos a homonnai vasutállomáson az ötödik sínpár között két vászonzacskóba helyezett 6000 korona értékű pénzt talált. Jacsilla Péter társával közölte az esetet s abban állapodtak meg, hogy Behun Mihály munkást is beveszik egyesülésükbe s a lopott pénzen hárman megosztokodnak. A pénzt egyelőre az utolsó vágány talpfája alá rejtették, majd a veszélyt elvonultnak látva, Behun Mihály vette azt magához s 4 hónapig házában tartotta. Négy hó letelte után a teljes biztonság érzetében elérkezettnek látták az időt a 6000 korona felosztására. Ez meg is történt. Jacsilla Péter a nyomozás során a büntetéstől való féltelmében önkézzel végett vetett életének. Így a mai főtárgyaláson mint tettestársak Molnár István és Behun Mihály szerepeltek; rajtuk kívül Molnár János és Molnár Jánosné mint orgazdák kerültek a vádlottak padjára. A kir. törvényszék Behun Mihály vádlottat lopás büntetében találta bűnösnek és a btk. 91. §-ának alkalmazásával 2 évi fegyházra ítélte; Molnár Istvánt a lopás büntetében mondotta ki bűnösnek s a 92. §. alkalmazása mellett egy évi és hat havi börtönbüntetést szabott rá. Molnár Jánost orgazdaság vétsége miatt egy havi fogságra ítélte. Kötelezte továbbá a kir. törvényszék a vádlottakat, hogy az ellopott 6000 koronából hiányként mutatkozó 1801 kor. 90 fill.-t a kir. kincstárnak egyetemlegesen fizessék meg. Az ítéletben ugy a kir. ügyész, mint a vádlottak megnyugodtak s így az jogerős. (H.)

Felültünk Bécsnek a múltban nagyon sokszor, amikor a kedves sógor az üzleti csalafintaság ezernyi mesterfogaival nyakunk kőré fonta a hurkot. Jajgatunk, panaszkodunk és — be hagytuk magunkat fenni mindannyiszor, ahányszor a bécsi kereskedelem megkönyvékezett. Sőt — amint a tények bizonyítják — ujabban is felülünk a bécsi esábitgatásoknak. A magyar kormány ugyanis a sertés élősulyát kilónkint 6 kor. 80 fillérben állapította meg. Az osztrák kormány pedig 7 kor. 42 fillérben maximalta a sertés kilónkinti élősúlyát. Alig jelentek meg a maximális árakat szabályozó rendeletek, az osztrák leleményesség rögtön rávetette magát a magyar piacra. Az egész országot körlelevekkel árasztotta el, amelyekben a legfurfangosabb szemfényvesztő számításokkal azt igyekeznek Bécsben való értékesítése sokkal gazdaságosabb. És mi — csak természetes — újból lépve megyünk. A bécsi erőszakolt, hamis számítások és a látszólagos árdiferenciák elkápráztatják gazdáinkat és valósággal versenyre kelnek egymással, hogy melyikük tud több sertést felhajtani a bécsi piacra. Sőt — már erre is van példa — privát emberek, a kiknek legfeljebb 2-3 sertésük van házban, összeállnak és együttesen szállítják fel a bécsi piacra a maguk élelmészére szánt hizókat. Pedig ha alaposabban gondolkodnának gazdáink, nagyon könnyen kiszámíthatnák, hogy a sertésnek a budapesti piacon való értékesítése rájuk nézve sokkal előnyösebb, mert a fuvarkülönbözet és a hosszabb szállítás folytán beálló nagyobb súlyvesztés sokkal több

a kilónkinti 62 fillér árdiferenciánál. De hát számolni soha se szeretünk. Ezért leszünk mi mindig szegények és ezért fog minket ezután is mindig kihatolni Bécs.

— **A kárpáti falvak kormánybiztosa.** Téglás Károly miniszteri tanácsos halálával vezető nélkül maradt az újraépülő kárpáti falvak állami akciója. Téglás kettős hivatalát töltött be: kormányhatósági megbízott volt, ezenkívül pedig az állami segítő akció vezetője. A földmivélségi ministerium helyére utóbbi minőségében Kovács Gábor erdészeti főtanácsost nevezte ki, de a kormányhatósági megbízott helyét még nem töltötték be. A kárpáti falvak ujjaépítése nemcsak a földmivélségi ministeriumot érdekli, hanem bizonyos vonatkozásokban a belügyministerium hatáskörébe is tartozik. A belügyminister Kampis János osztálytanácsost bizta meg, hogy vegye át azokat az ügyeket, amelyek a belügyministerium rendelkezéseit követelik meg.

— **Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon,** a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Tanulók német családnaknál olesón elhelyezhetők. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Horn József igazgató, Poprád.

— **Letartóztatott pénzhamisító banda.** Megirtuk néhány héttel ezelőtt Tamók János sárospataki gazdálkodó kalandját. Tamóktól egy idegen 13.000 koronát esalt ki és még megszöktette a sógorasszonyát is. Később kiderült, hogy ez a tettes Kulhanek Adolf pénzhamisító. A budapesti rendőrség ennek a pénzhamisításnak és csalásnak a kapesán széleskörű nyomozást indított. Így került a nyomára Szántó János 61 éves vendéglősnek, akinek a Wesselényi-utca 62. szám alatt van koresmája és aki már pénzhamisításért négy évet töltött a börtönben. — Szántó a börtönben összebarátkozott a pénzhamisításért elítélt Nagy Lajos jászárokszállási földmivessel és Hulko János ógyallai bognármesterrel. Megbeszéltek, hogy kiszabadulásuk után ismét pénzhamisítással fognak foglalkozni. Hulko a feleségével együtt Szuri Gergely és András madarasi lakosoktól 3680 jó koronát esalt ki hamis bankéért. A rendőrség megállapította, hogy április és június között még sok másokkal is követett el hasonló csalásokat a banda. A detektívek Szántó lakásán házkutatást tartottak, megtaláltak egy dobozt Szántó levelezésével, amelyből kiderült, hogy Szántó másoknak is ígért jó pénzért hamis pénzt. A rendőrség Szántó Jánost, Hulko Jánost és Nagy Lajost letartóztatta.

— **Adományok a dohánygyári betegnyugvó állomás javára.** Az utóbbi időben a betegnyugvó állomás céljára a következő nemes adományok érkeztek: Petroleumgyár 200 kor., Szinyei Merse István 100 kor., Kádár Gyula 62-28 kor., N. N. 50 kor., Id. Szabó Mihály, Isztánes 40 kor., dr. Ligeti Józsefné 10 kor., Almási Menyhért 60 fillér. — Cserep Jánosné Vily 1 ke-nyér és 6 liter tej. Cilli Erzsé Pálháza tojás, vaj, turó és tej, ismét 3 kg. buzaliszt és 2 liter tej. Laczkó András Serecsely 14 tojás. Kovács Jánosné 3 liter tej. Murakózi Erzsébet Liszka 7 kalács 70 sütemény. (Folytatjuk.)

— **Eladó egy jókarban levő fényezett ebédli butor.** — Cim a kiadó-hivatalban.

NESTLÉ-FÉLE
CSECSEMŐK
GYERMEKLISZT
gyermeknek és tápláló legjob-
b tápláló gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulságos orvosi könyv es-
két a gyermeknevelésről teljesen díjtala-
nul küld a Nestlé-féle gyermekliszt
társaság, Wien, I. Biberstrasse, 43/e.

Főszerkesztő és lapfőigazgató: **Ehler Gyula**
Feladószerkesztő: **Dr. Hellinger József**

Julius 22.

Lázárt emelt

fokon itél-
t egy ta-
Dávid, sem
követett el
or tizenkét
ároltak. És
nyilvánosság
ságát meg-
gy rehabi-
szerint most

hogy pel-
ami a tiszt-
gő. Köteles-
g, amikor a
azt az első-
bűnök egyik
rá két keres-
teljesítünk
lító itéletet
oljuk a for-
król, akiket
óság jogerős
dott.

ban azonban
egy-két meg-
e követelőlég
Róth Dávid
csak azt je-
ált eset nem
em jelentheti
g kell állnunk
az árdrá-
Mert ha Róth
megesen van-
ai nehéz gaz-
kodásra hasz-

nyitják, hogy
pák hálózák
m törődve az-
t éhezethetik ki,
álval igyekez-
nyunkat.

felmentő ité-
bb erőmozgá-
körültekintő-
az árdrágító-
zésre álló esz-
hogy hurokra
lekötlen go-
omorát esengő

arra, hogy a
enek az igazi
tővé kell tenni,
tátás és a tár-
ete rásüsse a
z árdrágítókra
enek, azt tud-
ian.

ny
érinség.

Haditermény?
— jú. 22.

bl sem panas-
mint a liszt-
aktuálisabb — és
szomorubb téma.
lelmiszerek va-
k kibírjuk vala-
ak nincs, az már
ndnyájunkat. A
etetlenebb táp-
valósággal insé-
város közönsége.
ég néhány napja
re sok családnak
re sines Eddig
dött mindenki,
volt, de a szom-
ezni egy kevés
gy nyomoruságo-
gódhatott. Most
a jutottunk, hogy
privát háztartá-
let és a legmó-

akkor menjetek — a fenébe. Ime Romeo és Julia, vagy Mária és Cosette, de akikre a balkon, vagy a rózsafakasztó esthajnali jelenet után a Biharom esendes boldogsága vár. Édes jutalma a lélek nemes-ségének, az örök hűségnek. A csendes tanya fölött pedig, amely most előlegezi a menyországot, szinte hallani véljük a csintalan Cupido szárnyasattogását, pufók arcoeskáját elégtelt mosoly deríti fel — egy igazi sikere fölött való örömben.

— **Házasság.** Br. Sennyei István f. hó 19-én esküdtött örök hűséget Sátoraljai helyben néhai kupisinszki Horváth József leányának, kupisinszki Horváth Margitának. A fiatal pár az esküvő után a biharomi birtokára utazott.

— **Áthelyezés.** Dr. Nagy Béla sátoraljai helyi törvényszéki bírót saját kérelmére a nagyváradai törvényszékhez helyezték át.

— **Szaporodott a Péter Pál napi gyűjtés eredménye.** Gróf Széchenyi Ernőné a Hagyvidéki kirendeltség által gyűjtött 1200 koronát városunk polgármesteréhez juttatta oly célból, hogy azt a Vörös Kereszt javára tartott Péter Pál napi gyűjtéshez csatolja.

— **Ad vocem tradiciók** címmel cikksorozatot kezdett mai számunkban Dr. Kossuth János. Ha a cikkben foglaltak nem is fedik mindenben a mi álláspontunkat, közreadjuk azt már csak azért is, hogy hozzájáruljunk a sárospataki főiskola áthelyezése ügyében még ma is folyó vitákban az eszmék tisztázásához.

25 év nagyon hosszú idő az ember életében. És különösen hosszú, ha azt a köz szolgálatában kell eltölteni. Mások csendes, békés időkben zajos ünnepléssel adják tudtára országvilágnak, ha valaki 25 évet töltött becsületes közszolgálatban. Ma azonban, amikor véres események tartanak lekötve minden érdeklődést az ilyen jubileumok a legnagyobb csendben folynak le. Tegnap is volt egy ilyen jubileum. De bármennyire maguk közt intézték is el a városi tisztviselők Friss Heiman rendőrfelügyelő és tüzoltóparancsnok 25 éves tüzoltó szolgálatának ünneplését, mégis részt kérünk belőle. Mi, akik állandó figyelemmel kísértük azt a becsületesen önfeláldozó, életveszélyes munkát, amit Friss Heiman a város tűzbiztonsága érdekében kifejtett, nem mehetünk el hangtalanul az ő jubileuma mellett. Hangot kell adnunk a nyilvánosság nevében a közérzelemnek és — ha egyebet nem is adhatunk neki — át kell nyujtunk számára a közműködést állandóan figyelő nyilvánosság szerető elismerését és háláját.

— **Kérem Ujhely város közönségéhez.** A Sárospataki Ötalmazó Liga sátoraljai helyi fiókja a múlt hónapban megalakulván, azzal a kérés-sel fordulok a város közönségéhez, hogy mindenki, aki a magyar nemzeti kultúra ügyét szolgálja kötelességének ismeri, lépjen be a Liga tagjai közé. A sárospataki főiskola át-jelvezésének nagy hullámokat vert ügye a napirendről levétetvén, az iskola más uton való boldogulásának biztosítását minden magyar — főként minden zempléni — embernek, tehet-minden zempléni, vállalnia kell. A SOL ségéhez képest, vállalnia kell. A SOL állésházy nyomdában és Szabó Pál könyvkereskedésében aláírható A tag-sági díjak inkasszállása s nyilvános nyugtázása iránt később fog intézkedést tétetni. Sátoraljai helyi, 1916. júli-18. Farkas Andor, a SOL helyi fiók-jának ügyvezető alelnöke.

— **A homonnai postaltovajok a bíróság előtt.** Megirtuk annak idején, hogy a homonnai vasuti állomáson 1914. március havában nagy lopásnak

HIREK.

Hiba akarjátok kiölni az ide-
ált, az örökkévalóság hívesét,
hiba tagadjátok a lélek kincseit,
a lét eszményét, az örök szépet, a
menyországot! Oh, ti sorvadtt lelkű
pozitivisták, gemberedett theoriákon
rágódó peszimizisták, Schoppenhau-
ereskedő nagyképűek tekintetek
egy boldog fiatal emberpárra és ha
azok maradtok, akik voltak, hát

Előnyös tűzifa kiárusítás

A gróf Lónyay Elemér ur bodrogolaszii uradalmának erdőgazdaságában az 1916. évi cserhántás után visszamaradt **hántott csertának** vasuti kocsiként és fuvaros szekereként eszközendő **kiárusítása** ab. bodrogolaszii vasuti állomás, vagy uradalmi faraktár megkezdődött.

Tekintettel a **tűzifa árak** napról-napra történő **emelkedésére**, czélszerű mihamarább **előjegyezni** a télen szükségletű famennyiséget.

Komoly reflektánsok a mennyiség megjelölésével bővebb felvilágosításért **Uradalmi Intézőség Bodrogolaszii** fordulhatnak.

A csodás hatású FÖLDES-féle

MARGIT-SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növényzsirokból készült, kellemes szagú, kitűnően habzó szappan igen kiadós, miért is családi használatra a legalkalmasabb.

Pár nap alatt

eltüntet szeplőt, májfoltot, mitesszert pattanást. A porusokat alaposan kitisztítja s biztos és gyors hatása folytán ugyszólván

lemossa

a bőr tisztátlanságát, úgy hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. Világhírét pedig annak köszönheti, hogy egyszerűmindentkorra elmulasztja

a szeplőket.

Ára 1 K. 20 f. — Hozzávaló Margit-Créme 1:20 s 2 K. 40 f.-es tégelyekben, Margit-Pouder K. 1:20. — Gyártja:

Földes Kelemen gyógyszerész **Arad.**

Kapható: minden gyógyszer-tárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

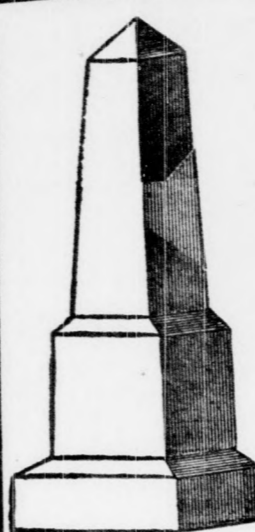
Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcai 44. sz. házban egy négy szobából és mellékhelyiségekből álló lakás 1916. évi május 1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Kellner Soma

ügyvéd.

Márvány, gránit, sianit labrodor
— és mindenféle homokkő —

SIREMLÉKER

jutányosan és a legszebb kivitelben beszerezhetők

Siegelmann H. Wolf
sirkóraktárában

Sátoraljauhely, Meczner Gyula-u. 3. sz.
a Kispiac mellett.

Tűzifa és kőszén eladás.

Tekintettel az árak folytonos emelkedésére és a szállítási akadályokra, fölhívom a t. közönség szíves figyelmét, hogy

tűzifa és porosz kőszén

szükségletét már most fedezze, vagy későbbi szállításra nálam előjegyeztesse.

Szállítok hasáb- és vágott tűzifát és kőszént, kisebb mennyiségben és waggon számra is.

Friedmann József

Telefon. sz: 128.

fa és szénkereskedő Justus-u. 22.

CZIMBALOM-RAKTÁR.

SCHUND A-féle szab. hirneves

— CZIMBALMOK —

állandó bizományi raktára

Sátoraljauhely, Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

— Igen kedvező részletfizetési módzatok —

Tulhalmozott készlet miatt

nyomópapírból lekerült 10—15 cm. nagyságú, jegyzékpapírnak alkalmas szallag-papírokat ezentul 1000 darabonként

== 40 fillérért árusítjuk. ==

A „Zemplén“ könyvnyomdája.